

«A la Rumantschia manca ina unitad»

Pcd dal Grischun: radunanza da delegads

DA GION NUTEGN STGIER / ANR

■ **En il center da l'occurrèza èn stadas las medias, la Samedia SA, Radiotelevision Svizra Rumantscha e La Quotidiana. Decidì unanim han ils delegads e las delegadas da la pcd grischuna er da refusar l'iniziativa No-Billag.** Sapien-tivmain ha la direcziun da la pcd grischuna tschernì la chasa da medias da la Samedia SA a Cuira, per salvar la radunanza da delegads mardi saira. Andrea Masüger, il «CEO» da la Samedia SA ha cunzunt discurrì da las sfidas d'ina chasa da medias privata. Dapi sis onns saja in vair trend da far reclama per medias gratuitas e medias digitalas e da na pajar per leger la gasetta. Pajar per leger ina gasetta quai fetschian be pli ils vegls ed ils senils, vegna adina puspè ditg. Quel trend s'augmenta bunamain di per di.

Nagut auter che baterlim

El l'avegnir daventa ina collavuraziun tranter plissas gasettas adina pli actuala. Da preschent saja er la Samedia SA en tractativas cun la «Aagauer Zeitung» e cun la «Basler Zeitung» per intensivar ina cooperaziun. Che l'antierur cusseglier federal Christoph Blocher surpiglia la Samedia SA saja nagut auter che baterlim. La culpa che vegnia legi damain gasettas sajan er ils meds socials, ha ditg Andrea Masüger. A pled è er vegnida *Ladina Heimgartner*, la directura da Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR) e commembra da la direcziun da la SRG/SSR. Ella ha cunzunt tematisà ils pensums dal uschè numnà «Service public».

Alamin dus onns per chattar ina buna soluzin

Discurrì tar ils delegads e tar las delegadas ha er *Martin Cabalzar*, il schefredactor da La Quotidiana. Il tema central da ses referat è stà l'avenir da la pressa rumantscha. El saja zunt engraziavel che gist da la pcd grischuna cun cusseglier naziunal *Martin Candinas* e deputà *Aurelio Casanova* saja

Il president da la pcd chantunala, la referenta ed ils dus referents. (da san.) **Stefan Engler, Ladina Heimgartner, Andrea Masüger e Martin Cabalzar.**

FOTO G. N. STGIER

vegnida l'iniziativa per in mantegnament da La Quotidiana. Grazia a la confederaziun ed al chantun resta l'unica gasetta dal di alamian anc per in onn. Per vegnir cun in auter project e cunzunt da chattar ina buna soluziun per edir e finanziair vinvant ina gasetta rumantscha quotidiana dovri almain ina fasa transitorica da dus onns, ha ditg Martin Cabalzar.

Adina damain inserats

Las raschuns dals problems da La Quotidiana sajan fitg vasts, ha digl il schefredactor da la suleta gasetta rumantscha dal di. Ils davos diesch onns hajan las gasetta an general pers bunmain ina mesadad tar las antradas dals inserats e quai saja er

tar La Quotidiana il cas. Ultra da quai hajan las gasettaer er pers ina terza dals abunents. Quel maletg sa mussa er tar La Quotidiana. Ina giada vegnivan ils custs da produziun d'ina gasetta cuverts per duas terzas da las entradas dals inserats e per ina terza da las entradas dals abunents. Oz saja quai gist il cuntrari.

La sminuziun da la populaziun rumantscha è ina realitad, ha ditg Martin Cabalzar. Ils problems spezifics da la pressa rumantscha sajan plinavant ils suandonts: Betg las gasettas perdian lecturs, mabain er radio e television perdian auditors ed aspecturs. In fatg saja er che la Rumantschia saja nagina unitad, mabain sparagliada en las valladas ed idioms, e vi-

tiers vegnia ch'i manchia in center. Dasper La Quotidiana existan cun la Posta Ladina e La Pagina da Surmeir anc dus autras gasettas rumantschas. Gist en l'Engiadina vegnia La Quotidiana boicotada, e quai gia dapi 20 onns, ha ditg Martin Cabalzar. In auter problem saja er che cun reducir igl dumber dals schurnalists perda la gasetta dal di la qualitad. Ultra da quai saja il sustegn finanziel davart il maun public reparti ingist. RTR haja per exemel in preventiv annual da 26 milliuns francs, perencunter La Quotidiana e l'Agentura da Novitads Rumantscha (ANR) in budget da dus milliuns francs.

Martin Cabalzar ha ditg che La Quotidiana duess restar ina punt tranter ils

idioms, il rumantsch grischun e cunzun tranter las valladas ed er la Bassa. Ella duess er esser la furmaziun per l'identitad dals Rumantschs. Er sche La Quotidiana haja betg cuntenschi tut las sias finamiras ins sapia constattar ch'ella saja tuttina ina ferma vusch da la Svizra Rumantscha, ha punctuà Martin Cabalzar. Cun meds modests, cun ina pitschna redacziun da LQ/ANR ed ena pitschna summa sa lascha La Quotidiana senza auter cumpareglar cun autras gasettas. Ella saja lur er in med impurtant per il mantegnament dal rumantsch scrit ed ina gasetta cun contribuziuns an tuts tschintg idioms e Rumantsch Grischun.

Per l'avegnir da la pressa rumantscha saja da stgaffir ina organizaziun tetgala independenta per tut las medias rumantschas. Da nezegiar fissan cunzunt las sinergias, pero duessan las gasettas restar vinvant autonomas. Ina gasetta rumantscha gratuita, quai savess er anc esser ina buna soluziun, ha menziunà il schurnalist lumnezian. La Quotidiana, quella duess er en l'avegnir cumparir, pil mument an furma da print e lura er digitala. Da quintar fiss cun ina versiun digitala cun ina sperdita d'abunents e cunzunt er da lecturs, ha concludì il schefredactor Martin Cabalzar.

Sustegn per las secziuns da la pcd regiunalas

Marcus Caduff, il deputà e schef da fracziun da la pcd, ha preschentà l'iniziativa che vul dismetter las taxas per radio e television e privatisar bunamain tut las medias. Cun 76:0 han ils preschents decidì da refusar ils 4 da mars quella iniziativa. *Stefan Engler* il president da la pcd da noss chantun ha ditg a la fin da la radunanza che en vista a las elecziuns chantunales dal zercladur 2018 saja la pcd tetgala pronta da sustegnair mintga secziun locala e regiunala. La finamira saja da na perder sez en il parlament chantunal, sche betg d'augmentar il dumber dals sezs.